

Azjatyckie tygrysy są wzorem dla globalnego południa

Autor: **Archie McKenzie**

Źródło: humanprogress.org

Tłumaczenie: **Tomasz Kłosiński**

Po II wojnie światowej terytoria znane obecnie jako [Cztery Azjatyckie Tygrysy](#) należały do najbiedniejszych miejsc na świecie. Hong Kong, Tajwan, Singapur i Korea Południowa, wszystkie okupowane w czasie wojny przez Cesarstwo Japonii, miały wskaźniki ubóstwa równe wskaźnikom w krajach Globalnego Południa. To się zmieniło, ukazując tym samym wartość liberalizmu gospodarczego dla reszty świata.

W 1950 r. PKB na mieszkańca Korei Południowej (w dolarach z 2018 r.) wynosił zaledwie 1311 USD, czyli mniej niż w Demokratycznej Republice Konga (2033 USD). Ale w 2020 roku PKB per capita Korei Południowej w wysokości 44 561 USD przewyższyło PKB per capita Wielkiej Brytanii (43 906 USD). Południowokoreańskie firmy, takie jak Samsung, Hyundai i LG, są globalnymi markami, generującymi miliardy dolarów przychodu. Korea Południowa jest obecnie uważana za „[supermocarstwo kulturalne](#)”, a „koreańska fala” filmów, muzyki i programów telewizyjnych zyskuje coraz większą popularność na całym świecie.

PKB na mieszkańca Tajwanu w 1950 r., który wynosił 1568 USD, był również niższy niż w Kongo. Dziś wynosi on 59 721 dolarów, czyli niewiele mniej niż PKB Danii (60 587 USD). Globalizacja miała kluczowe znaczenie dla dobrobytu Tajwanu: Taiwan Semiconductor Manufacturing Company (TSMC), która produkuje chipy używane w iPhone'ach, jest dziewiątą co do wielkości firmą na świecie pod względem kapitalizacji rynkowej. Nowy dobrobyt Tajwanu zbiegł się w czasie z liberalizacją polityczną i społeczną. W 2019 r. Tajwan stał się pierwszym krajem w Azji, który zalegalizował małżeństwa osób tej samej płci, po tym jak w 2016 r. mianowano pierwszego w Azji ministra rządu, który był otwarcie transpłciowy.

W 2021 roku PKB na mieszkańca Hongkongu wyniósł 62 193 USD, ponad 14 razy więcej niż w 1950 roku, kiedy to wynosił 4397 USD. Wielu ekonomistów, [w tym laureat Nagrody Nobla Milton Friedman](#), przypisywało bogactwo Hongkongu polityce „pozytywnego nieinterwencjonizmu” ([positive non-interventionism](#)), formie liberalizmu gospodarczego, którą miasto stosuje od lat 50-tych. Hongkong był kolonią brytyjską do 1997 roku, kiedy to został zwrócony Chinom kontynentalnym. Po zjednoczeniu, miasto stanowiło pół procenta ludności Chin, ale jedną piątą chińskiej gospodarki.

Podobnie jak Hongkong, miasto-państwo Singapur osiągnęło dobrobyt dzięki wolnemu handlowi i przedsiębiorczości. Uznając, że rządy prawa są niezbędne dla biznesu, Singapur uchwalił szeroko zakrojone prawa antykorupcyjne, w tym [Prevention of Corruption Act z 1960 roku](#). Z tego powodu [Transparency International](#) często oceniało to państwo-miasto jako jeden z najmniej skorumpowanych krajów świata — w 2020 roku Singapur zajął trzecie miejsce, za Nową Zelandią i Danią. Od lat 60. ubiegłego wieku Singapur utrzymuje niskie podatki, unika nadmiernej biurokracji i zachęca do wykwalifikowanej imigracji. Dzięki temu od 1950 roku jego PKB per capita wzrosło siedemnastokrotnie — z 5885 dolarów (poziomu niższego niż Meksyk) do 101 513 dolarów (poziomu dwa razy większego niż Kanada).

Cztery azjatyckie tygrysy są wzorem rozwoju społecznego, a ich szybki wzrost powinien być wzorem dla gospodarek Globalnego Południa, które dążą do szybkiego rozwoju. Na ich sukces złożyło się kilka czynników, w tym polityka przyjazna rynkowi, rządy prawa i ochrona praw własności. Jednak największym dobrodziejstwem dla tych czterech terytoriów była bez wątpienia globalizacja. Hiperspecjalistyczna i hiperproduktywna gospodarka Hongkongu utrzymuje ponad siedem milionów ludzi, mimo że ponad 90% żywności pochodzi z importu. Każdy z azjatyckich tygrysów działał według tej samej formuły — specjalizacja gospodarcza i wysoki eksport generowały szybki wzrost. Z kolei wzrost gospodarczy doprowadził do wymiernej poprawy dobrobytu ludzi, w tym średniej długości życia. W 2019 r. mieszkaniec Hongkongu mógł oczekiwać, że będzie żył 84,9 lat, najdłużej ze wszystkich terytoriów na świecie. Oczekiwana długość życia wynosiła 83,6 lat w Singapurze i 83,0 w Korei Południowej.

Osiągnięcia azjatyckich tygrysów nie są całkowite, ani też cztery terytoria nie mają gwarancji, że będą prosperować wiecznie. Podczas gdy Singapur jest jednym z najmniej skorumpowanych krajów na świecie, rząd Korei Południowej jest pogrążony w kilku skandalach związanych z defraudacją. Gdy Tajwan jest

otwarty i demokratyczny, Singapur jest tylko „niepełną” demokracją. Hongkong z kolei nigdy nie był demokracją, pomimo starań jego mieszkańców. Chiny, które próbowały skopiować sukces gospodarczy Tygrysów, nie naśladując ich swobód politycznych, obecnie przyćmiewają całą Azję. Niemniej jednak, ogólnie rzecz biorąc, azjatyckie tygrysy ucieleśniają światową obietnicę liberalizmu. Ich marsz ku wolnym, otwartym i bogatym demokracjom jest najlepszą alternatywą dla chińskiego modelu, którą może naśladować rozwijający się świat.